

[Undervisningsministeren.]

rier har ministeriet gennem de senere år været noget tilbageholdende, dels fordi man ville danne sig et billede af lærerbehovet, som det manifesterede sig, efter at de store årgange havde forladt skolen eller stod umiddelbart foran at forlade den, dels fordi man efter skønnet over lærerbehovet var af den opfattelse, at de eksisterende seminarier efter udvidelse af klassetallet ville være i stand til at klare opgaven. Det må herved erindres, at et nyt seminarium tidligst vil være i stand til at påvirke lærermangelen ca. 4 år efter dets oprettelse.

En del nye seminarier er dog oprettet, og dette faktum har naturligvis sin store andel i det nu stigende antal af nye lærere.

Under indtryk af lærermangelen samt under hensyn til de eksisterende seminariers geografiske fordeling landet over har ministeriet for nylig givet tilladelse til oprettelse af et nyt seminarium i Holbæk, og det er muligt, at der vil blive tale om oprettelse af yderligere nye seminarier.

Når man skal tage standpunkt til, om nye seminarier bør oprettes, står to synspunkter over for hinanden, nemlig om det er mest rationelt at udbygge bestående seminarier eller at bygge nye. Til støtte for det første synspunkt kan anføres, at ved at udvide bestående seminarier kan man mange steder mere rationelt udnytte lærerkræfterne, og de store seminarier giver også flere muligheder for linjedelingen. Men på den anden side kan det jo siges, at et seminarium med 14 klasser eller mere foruden præparandklasse, d. v. s. 500 elever og derover, måske er for stort og mister noget af den samlede enhed, som er så værdifuld for lærerne under deres uddannelse.

Til fordel for ikke at gøre seminarierne for store, men at få flere seminarier spredt over landet taler også, at når vi nu nødvendigvis skal uddanne så mange lærere, som tilfældet er i disse år, da er det nødvendigt, at seminarierne er placeret så spredt ud over landet, at alle velegnede unge, der ønsker uddannelse til lærergerningen, kan få lettest mulig adgang dertil, d. v. s. at så stort et tal som muligt af seminariets elever kan bo i deres hjem under uddannelsen. Jeg er ikke i tvivl om, at der endnu i mange egne af landet er reserver at hente til læreruddannelsen, så-

fremt adgangen til at komme på seminarium lettes også økonomisk derved, at de unge under uddannelsen kan bo i deres hjem.

Som det vil fremgå af denne redegørelse, er undervisningsministeriet fuldt ud opmærksom på de store problemer, lærermangelen medfører, og vi gør, hvad der står i vor magt for at komme ondt til livs.

Med hensyn til lærermangelen i gymnasiet skal jeg fremhæve, at situationen i dag trods alle vanskeligheder dog er den, at undervisningen vil blive fuldt forsvarligt besørget, og man kan regne med, at det også vil lykkes i det kommende skoleår at få timerne læst ved gymnasieskolerne. Dette skyldes foruden det store antal overtimer, som lærerne har påtaget sig, at 1. og 2. mellem, som det også blev nævnt af ordføreren for forespørgerne, det ærede medlem hr. Hartling, er faldet bort i kraft af den nye skoleordning. Herved er der naturligvis sket en lettelse for gymnasieskolernes lærere.

Ministeriet var i fjor opmærksom på de vanskeligheder, som den ringe tilgang af gymnasielærere ville medføre, og udsendte derfor, som en foreløbig foranstaltning, til rektorerne en henstilling om at undgå opslag af embeder, førend man havde undersøgt mulighederne for at besørge de ledige timer med de forhåndenværende lærerkræfter, eller for ved deltidsbeskæftigelse at anvende andre lærerkræfter end cand. mag.er, d. v. s. civilingeniører og andre med en højere uddannelse. I et ikke helt ringe omfang benyttes sådanne deltidsbeskæftigede akademikere som nødhjælp ved undervisningen i gymnasieskolen. Men det står ministeriet klart, at der må træffes yderligere foranstaltninger, og at målet må være at sikre et tilstrækkeligt antal lærere, som på ordinær vis — uden alt for mange overtimer — kan besørge gymnasieundervisningen.

Nu har senest gymnasieskolens prognoseudvalg behandlet sagen. Dette udvalg har i en indstilling, der for nogle dage siden er afgivet til ministeriet, påpeget, at vi i de kommende år må regne med et stærkt stigende antal elever i gymnasieklasserne, et stærkt forøget klasseantal og et ligeledes stærkt behov for et forøget antal lærerstilling. Hvis det lykkes at skaffe plads til alle de egnede, der ønsker en gymnasieuddannelse, må vi forudse en fordobling